درشهر

افزایش ۶۰ درصدی صدور پروانه نوسازی در بافت فرسوده

رییس کمیته شفافیت و شهر هوشمند شورای اسلامی شهر تهران از کاهش ۴۹ درصدی پرونده‌های موردی در کمیسیون ماده پنج خبر داد و گفت: همزمان طرح‌های موضعی و موضوعی ۱۴ درصد افزایش یافته است. به گزارش ایلنا، احمد صادقی افزود: در این دوره ۹۷ هکتار سرانه خدماتی و ۱۲ هزار واحد پارکینگ احداث شده که نشان‌دهنده تغییر رویکرد مدیریت شهری از پرونده‌محوری به حل مسائل محله‌محور است. به گزارش ایلنا، صادقی اظهار کرد: این اقدام برای شناسایی چالش‌ها برای مسیر درست اقدامات و خدمت به شهروندان است. او با بیان اینکه در کمیسیون ماده پنج شاهد کاهش ۴۹ درصد پرونده‌های موردی، افزایش ۱۴ درصدی طرح‌های موضعی و موضوعی و رشد ۱۲ درصدی مصوبات مناطق جنوبی محور انقلاب هستیم، گفت: ۹۷ هکتار سرانه خدماتی و ۱۲ هزار و ۵۵۰ واحد پارکینگ در این دوره احداث شده که بیانگر تغییر رویکرد شهرداری از پرونده محوری به حل مسائل محله محور است. رییس کمیته شفافیت و شهر هوشمند شورای اسلامی شهر تهران ادامه داد: با وجود طرح‌های متعدد هنوز محلاتی در تهران وجود دارد که امکان نوسازی را از دست داده‌اند و از جمله می‌توان به محله ۱۳ آبان، محله بهشتی در منطقه ۲۰، شن چاله‌های منطقه ۱۸ و فرحزاد اشاره کرد. اکنون زمان آن رسیده که مرحله دوم تحول شهرسازی تهران آغاز شود.

صادقی تأکید کرد: برای رفع محدودیت‌های شهرسازی این محلات باید طرح‌های موضوعی و موضعی جدید آغاز شود. بنده طرحی تهیه کردم که بر اساس آن شهرداری موظف می‌شود لیست محلاتی که دچار رکود طرح‌های شهرسازی شده‌اند، ارایه دهد. این اقدام نباید یک تکلیف اداری باشد بلکه باید گامی در راستای تحقق عدالت فضایی باشد.

رییس کمیته شفافیت و شهر هوشمند شورای اسلامی شهر تهران با بیان اینکه اقدامات خوبی در صدور پروانه انجام شده اما هنوز به نقطه مطلوب نرسیده‌ایم، گفت: مشوق‌ها باعث افزایش ۶۰ درصدی صدور پروانه برای نوسازی بافت فرسوده بود. همچنین در این دوره مدیریت شهری شناسایی ۱۴ هزار و ۸۰۰ مورد ساخت و ساز غیرمجاز داشتیم که نشان از عزم جدی برای صیانت از حریم دارد.

او همچنین اظهار کرد: تهران زمانی به معنای واقعی پیشرفته می‌شود که عدالت در شهرسازی، قانون‌مداری در مدیریت و آرامش در زندگی شهروندان محقق شود. رسالت مشترک ما در شهرداری و شورا این است که تصمیمات بر اساس قانون، داده، عدالت و شایسته سالاری گرفته شود.

تکلیف منابع مالی بازسازی خسارات جنگ روشن شد

رییس سازمان مدیریت بحران کشور از تصمیم‌گیری درباره منابع مالی برای بازسازی منازل مسکونی و دیگر موارد خسارت‌دیده در جنگ خبر داد. حسین ساجدی‌نیا، با اشاره به روند تعیین میزان خسارات جنگ اظهار کرد: از مجموعه واحدهای امدادی و تمام کسانی که عضو مجموعه مدیریت بحران استان خوزستان هستند، تشکر کنم. ما باید دین خود را نسبت به مردم خوزستان ادا کنیم و امیدوارم وضعیت خوبی داشته باشیم. او افزود: پس از بازدید از منازل مسکونی و دیگر موارد، گزارش‌ها در ستاد ملی بازسازی کشور ارایه و تصمیم‌گیری شده و منابع مالی آن نیز تأمین شده است؛ یعنی مشخص شده که منابع مالی بازسازی‌ها از کدام محل تأمین شود. در این خصوص تصمیم‌های بسیار خوبی گرفته شده است و فقط سازمان برنامه و بودجه باید طبق برنامه، اقدام و تأمین اعتبار کند. ساجدی‌نیا گفت: اولین اولویت ما در بازسازی، مسکن مردم بود؛ سپس لوازم خانگی، خودرو، مراکز تجاری، حوزه صنعت و کشاورزی به ترتیب اولویت‌های بعدی هستند. اولویت اول، مردمند. منابع تأمین و از ۲۰ فروردین به بعد، اقدامات انجام شده است. رییس سازمان مدیریت بحران کشور افزود: جمع‌بندی خسارت‌ها باید اولویت‌بندی و بازسازی انجام شود.

آزادسازی ۱۲ هزار مترمربع از اراضی ملی در منطقه ۵ تهران

شهردار منطقه ۵ تهران از آزادسازی ۱۲ هزار مترمربع از اراضی ملی در محور جاده قدیم امامزاده داوود(ع) با اجرای دستور قضایی خبر داد. به گزارش مهر، محمدرضا پوریافر با اشاره به اجرای عملیات رفع تصرف در محور جاده قدیم امامزاده داوود(ع) گفت: در راستای حفظ اراضی ملی، مقابله با ساخت‌وسازهای غیرمجاز و دفاع از حقوق عمومی شهروندان، ۱۲ هزار مترمربع از اراضی ملی واقع در حریم منطقه ۵ با اجرای دستور قضایی آزادسازی و به حق عمومی بازگردانده شد. شهردار منطقه ۵ افزود: در جریان این عملیات، اراضی موردنظر از تصرفات و مستحدثات غیرمجاز پاک‌سازی و زمینه برای حفاظت اصولی و قانونی از این محدوده فراهم شد. آزادسازی این اراضی، اقدامی موثر در جلوگیری از سودجویی، حفظ سرمایه‌های ملی و صیانت از منافع بلندمدت شهروندان است. پوریافر با تأکید بر اینکه حریم شهر متعلق به همه مردم است، ادامه داد: هرگونه تصرف غیرقانونی در اراضی ملی، به معنای تضییع حقوق عمومی و وارد شدن آسیب به آینده شهر است؛ از این رو مدیریت شهری منطقه ۵ با جدیت، در چارچوب قانون و با همکاری مراجع قضایی و اجرایی، از حریم شهر حفاظت خواهد کرد. او افزود: این عملیات در اجرای دستور صادره از سوی معاون دادستان و سرپرست دادسرای ناحیه ۳۷ و با هماهنگی دستگاه‌های مسوول، حضور نماینده وزارت راه و شهرسازی و نیروهای اداره حریم شهرداری منطقه ۵ انجام شد. شهردار منطقه ۵ ادامه داد: تعامل و هماهنگی میان دستگاه قضایی، وزارت راه و شهرسازی و مدیریت شهری، نقش موثری در پیشگیری از تخلفات، مقابله با ساخت‌وسازهای غیرمجاز و بازگرداندن اراضی ملی به مردم دارد. پوریافر تأکید کرد: روند شناسایی، پیشگیری و مقابله با تصرفات غیرمجاز در حریم منطقه با جدیت ادامه خواهد داشت و اجازه نخواهیم داد منافع عمومی شهروندان بر اثر سودجویی و تخلف نادیده گرفته شود.

بسته حمایتی تهران پس از جنگ روی میز شورای شهر

از بخشیده‌شدن اجاره تا بازسازی ارزان خانه‌های آسیب دیده

شورای اسلامی شهر تهران در تازه‌ترین جلسه خود، یکی از مهم‌ترین لوایح پس از جنگ را روی میز بررسی قرار داد؛ لایحه‌ای که ابعاد مختلفی از حمایت‌های مالی، عمرانی، اجتماعی و روانی از شهروندان آسیب‌دیده را در بر می‌گیرد. هرچند اعضای شورا درباره بخش‌های مختلف این لایحه دیدگاه‌های متنوعی مطرح کردند و پیشنهادهای متعددی ارایه شد، اما در نهایت به دلیل گستردگی موضوعات و لزوم بررسی بیشتر، ادامه رسیدگی به آن به جلسه آینده موکول شد. این لایحه در شرایطی بررسی شد که موضوع بازسازی ساختمان‌های آسیب‌دیده، حمایت از کسب‌وکارهای وابسته به شهرداری، ارتقای تاب‌آوری اجتماعی، حفظ آثار جنگ و حتی ساماندهی فرآیندهای شهرسازی، به محور اصلی گفت‌وگوهای اعضای شورا تبدیل شد؛ مباحثی که نشان می‌دهد مدیریت شهری تهران در تلاش است علاوه بر جبران خسارت‌های جنگ، برای مواجهه با بحران‌های آینده نیز برنامه‌ریزی کند.

تخفیف ویژه عوارض برای ساختمان‌های تخریب‌شده

یکی از مهم‌ترین بندهای لایحه، حمایت از مالکان ساختمان‌هایی است که در جریان جنگ دچار تخریب کامل یا آسیب‌های جدی شده‌اند. محمد آخوندی، عضو شورای شهر در تشریح این بخش از لایحه گفت: عوارض ساختمان‌هایی که در اثر وقوع جنگ آسیب جدی دیده یا تخریب کامل شده و امکان مرمت و استحکام‌بخشی سازه موجود فراهم نیست و باید تخریب و نوسازی صورت بگیرد، به شکل یک صدم درصد محاسبه می‌شود.

مرجع تشخیص خسارت ساختمان‌ها چندبار تغییر کرد

یکی از چالش‌های مهم پس از جنگ، تعیین میزان خسارت ساختمان‌ها و تشخیص نوع مداخلات عمرانی بوده است. علی نصیری، مدیرعامل سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، با تشریح روند کارشناسی ساختمان‌های آسیب‌دیده گفت: مرجع تشخیص چهار نوع تعمیرات منازل مسکونی آسیب دیده از جنگ چندبار تغییر کرد، اما در نهایت تصمیم گرفتیم از نظر کارشناسان رسمی دادگستری استفاده کنیم. او افزود: در ابتدا برای مشاوره فنی در جنگ ۱۲ روزه از نظام مهندسی ساختمان استفاده می‌کردیم اما در جنگ ۴۰ روزه از ظرفیت مرکز تحقیقات شهرسازی ذیل وزارت راه و شهرسازی استفاده شد که هم مبنای آواربرداری سازمان آتش‌نشانی و هم مبنای استناد کارشناسان دادگستری بود. نصیری همچنین تأکید کرد: به جز ایمنی گاز، نظام مهندسی در جنگ ۴۰ روزه ورودی در این زمینه نداشت.

شهرداری هزینه تعمیر سه گروه از ساختمان‌ها را می‌پردازد

در ادامه بررسی لایحه، مهدی بابایی، رییس کمیته ایمنی شورای شهر، درباره نحوه حمایت از ساختمان‌های آسیب‌دیده توضیح داد: برای تعمیرات ساختمان‌های گروه اول، دوم و سوم شهرداری هزینه می‌کند. او درباره ساختمان‌های دارای خسارت سنگین‌تر نیز گفت: برای گروه چهارم باید امتیازات لازم برای تمام کاربری‌ها جهت تخریب و نوسازی مورد توجه قرار بگیرد. این موضوع نشان می‌دهد سیاست شورا صرفاً محدود به پرداخت کمک‌های مقطعی نیست، بلکه تسهیل بازسازی کامل ساختمان‌های غیرقابل استفاده را نیز دنبال می‌کند. یکی از مباحث مهم جلسه، موضوع تاب‌آوری شهری در شرایط بحران بود. میثم مظفر با تأکید بر ضرورت برنامه‌ریزی برای مدیریت بحران اظهار کرد: باید فضاهای تاب‌آوری محلی را شناسایی کنیم. او ادامه داد: درست است به پناهگاه‌های زیرسطحی نیاز داریم اما قرار نیست بوستان‌ها یا کاربری‌های رو سطحی را در این راستا تغییر کاربری دهیم. مظفر پیشنهاد کرد: نیاز داریم بوستان‌هایمان زمین‌های ذخیره شهری شوند و اگر نیاز شد یگان‌های امدادی را در این بوستان‌ها مستقر کنیم یا مثلاً اقلام غذایی را در همین مکان‌ها توزیع کنیم.

پیشنهاد بخشودگی سه‌ماهه اجاره غرفه‌های شهرداری

یکی از مهم‌ترین پیشنهادهای مطرح‌شده در جلسه، حمایت از مستأجران و بهره‌برداران اماکن وابسته به شهرداری بود. مظفر پیشنهاد داد: سه ماه بخشودگی اجاره (اسفند، فروردین و اردیبهشت) مستأجران غرفه‌های شهرداری، بهره‌برداران اماکن خدماتی، فرهنگی، ورزشی، تفریحی و آموزشی و سرمایه‌گذاران در حال ارایه خدمت و افزایش سه ماهه زمان اجاره‌نشینان در دستور کار قرار بگیرد. در ادامه، حبیب کاشانی نیز با حمایت از این پیشنهاد گفت: زمان تمدید بخشودگی سه ماه باشد و در صورت ادامه وضعیت کنونی این زمان تمدید شود. این پیشنهاد می‌تواند بخشی از فشار اقتصادی وارد‌شده به فعالان اقتصادی وابسته به شهرداری را کاهش دهد.

دفاع شهرداری از ادامه فعالیت قرارگاه اجتماعی

در ادامه جلسه، مجید باقری، معاون برنامه‌ریزی، توسعه سرمایه انسانی و امور شورای شهرداری تهران، در واکنش به پیشنهاد حذف ماده ششم گفت: ما پس از مصوبه شورا بلافاصله تشکیل قرارگاه را ابلاغ کردیم و جلسات متعددی در آن تشکیل شده است. تمام وظایف بر عهده معاونت اجتماعی و فرهنگی بوده است. او افزود: ارکان این قرارگاه مشخص شده و با گذشت کمتر از سه ماه از ابلاغ، سخن از حذف آن به میان می‌آید. تقاضای ما این است که شورا این فرصت را در اختیار قرار دهد که گزارش قرارگاه ارایه شود که اگر اعضا ابهامی داشتند، برطرف شود؛ چراکه پس از تشکیل جلسات و شکل‌گیری ارکان آن، حذف این ماده به صلاح نیست.

پیشنهاد نصب پلاک یادبود برای ساختمان‌های بازسازی‌شده

در بخش دیگری از جلسه، سید جعفر تشکری هاشمی پیشنهاد متفاوتی مطرح کرد. او گفت: پس از اصابت‌ها در جنگ پاکسازی بلافاصله انجام شد و اثری از جنگ در معابر نبود. تشکری هاشمی سپس پیشنهاد داد: برای تمام واحدهای مسکونی و غیرمسکونی که پس از جنگ تخریب شدند، پس از بازسازی پلاک‌هایی با دوام بالا نصب و اطلاعاتی مبنی بر زمان تخریب بر اثر جنگ و زمان تکمیل نوسازی آن در آن درج شود.

تذکر درباره قطع درختان بدون مجوز

در پایان جلسه، ناصر امانی، عضو شورای شهر تذکری درباره رعایت قانون حفاظت از درختان مطرح کرد و گفت: با توجه به قانون، کلیه دستگاه‌های ارایه‌دهنده خدمات شهری موظف هستند قبل از انجام عملیات عمرانی از کمیسیون ماده ۷ شهرداری مجوز اخذ کنند. امانی افزود: در صورت تخلف، شهرداری موظف است نسبت به اقدام جزایی و اخذ جریمه از مسیر قضایی برای جبران خسارات وارده اقدام کند و اگر شهرداری اقدام نکند، مامورین به عنوان متخلف شناخته می‌شوند. او با اشاره به قطع یک درخت در تهران اظهار کرد: اخیراً در یکی از خیابان‌های تهران شاهد قطع درخت بودیم که باید مجوز کمیسیون ماده هفت را دریافت می‌کرد. بر اساس استعلام‌ها قطر یکی از درختان ۲۷۵ سانتی‌متر است و آسیب دیدن ریشه درخت توسط یکی از دستگاه‌های خدماتی قطع شده است. عضو شورای شهر ادامه داد: کمیسیون ماده هفت به عنوان نهاد بالاتر تشخیص می‌دهد که آیا درخت به دلیل خشک شدن ریشه‌ها قطع شده است یا اینکه دستگاهی که درخت را قطع کرده باید جریمه شود. امانی تأکید کرد: امروز می‌بینیم که قانون زیر پا گذاشته می‌شود؛ قانون می‌گوید تمام نهادها باید از کمیسیون ماده هفت و شهرداری مجوز بگیرند. او افزود: کاملاً مشخص است که این درخت قطع نشده است. قانون‌گذاری و تصمیم‌گیری برای درختان و فضای سبز با ماست و به محض اینکه مجوز توسط کمیسیون ماده هفت ثبت شود مناطق می‌توانند نسبت به قطع درخت اقدام کنند. ما از یک سو بوستان ایجاد می‌کنیم و از سوی دیگر شاهد این هستیم که یک درخت قطور قطع شده است. بررسی این لایحه نشان می‌دهد شورای شهر تهران با یک تصمیم چندلایه مواجه است؛ تصمیمی که صرفاً به جبران خسارت‌های ناشی از جنگ محدود نمی‌شود، بلکه تلاشی برای بازتعریف نقش مدیریت شهری در شرایط پس از بحران است. از یک سو، حمایت اقتصادی از شهروندان آسیب‌دیده و کاهش فشار مالی بر کسب‌وکارهای وابسته به شهرداری، به عنوان اقدامی فوری برای بازگرداندن ثبات اجتماعی و اقتصادی دنبال می‌شود؛ از سوی دیگر، موضوع افزایش تاب‌آوری شهری و آماده‌سازی زیرساخت‌ها برای مواجهه با بحران‌های احتمالی آینده، نگاه بلندمدت مدیریت شهری را نمایان می‌کند. در کنار این دو محور، اصلاح فرآیندهای شهرسازی و تسهیل بازسازی مناطق آسیب‌دیده، نشان می‌دهد که جنگ می‌تواند به فرصتی برای بازنگری در برخی رویه‌های گذشته تبدیل شود؛ به‌ویژه در حوزه‌هایی مانند نوسازی بافت‌ها، کاهش موانع اداری و تقویت عدالت فضایی در مناطق مختلف تهران. با این حال، تفاوت دیدگاه اعضای شورا درباره نحوه اجرای برخی مواد، میزان اختیارات شهرداری و چگونگی تخصیص منابع، بیانگر آن است که عبور از بحران تنها با تصمیم‌های فوری ممکن نیست و نیازمند چارچوبی دقیق، شفاف و قابل ارزیابی است. به همین دلیل، موکول شدن بررسی نهایی لایحه به جلسه آینده را می‌توان نه صرفاً یک تأخیر اداری، بلکه تلاشی برای رسیدن به نسخه‌ای جامع‌تر دانست؛ نسخه‌ای که بتواند هم پاسخگوی نیازهای فوری شهروندان باشد و هم مسیر حرکت تهران به سمت شهری مقاوم‌تر، آماده‌تر و عادلانه‌تر در برابر بحران‌های آینده را ترسیم کند.

هشدار کارشناسان درباره ابرچالش فرونشست

۹۰ هزار کیلومتر مربع ایران در معرض خطر

فرونشست زمین دیگر یک هشدار علمی یا یک دغدغه محدود کارشناسان زمین‌شناسی نیست؛ این پدیده اکنون به یکی از جدی‌ترین تهدیدهای زیست‌محیطی، عمرانی و حتی امنیتی کشور تبدیل شده است. تهدیدی که برخلاف زلزله، بدون لرزش و هشدار ناگهانی رخ می‌دهد، اما می‌تواند خسارت‌هایی جبران‌ناپذیر بر زیرساخت‌ها، ساختمان‌ها، خطوط انتقال انرژی، شبکه حمل‌ونقل و حتی زندگی میلیون‌ها نفر وارد کند. تازه‌ترین هشدارها در نشست تخصصی «فرونشست زمین؛ از شناسایی تا ساخت‌وساز پایدار» که با حضور بیش از ۳۵۰ نفر از مسوولان، متخصصان و پژوهشگران برگزار شد، بار دیگر ابعاد نگران‌کننده این بحران را آشکار کرد. در این نشست، کارشناسان بر این نکته تأکید کردند که فرونشست اکنون ۲۵۴ پهنه کشور را درگیر کرده و دشت بهرمان استان کرمان با نرخ سالانه ۳۱ سانتی‌متر، یکی از بحرانی‌ترین مناطق جهان از نظر نرخ نشست زمین محسوب می‌شود. آنچه این هشدارها را جدی‌تر می‌کند، اتفاق نظر کارشناسان درباره منشأ اصلی بحران است؛ برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی، کاهش شدید سطح آبخوان‌ها و نبود مدیریت پایدار منابع آب، اکنون به عاملی تبدیل شده که می‌تواند آینده بسیاری از شهرها و دشت‌های ایران را تحت تأثیر قرار دهد.

بحرانی خاموش که صدای آن شنیده نمی‌شود

احمدرضا حیدری، رییس اداره تونل و سازه‌های ژئوتکنیکی سازمان مشاور فنی و مهندسی شهرداری تهران، در این نشست با اشاره به تدوین گزارش جامع بحران فرونشست در ایران، تأکید کرد که زمان عبور از مطالعات صرفاً نظری فرا رسیده و کشور باید وارد مرحله اقدامات اجرایی شود. او فرونشست را «یک بحران خاموش» توصیف کرد و گفت: فرونشست به عنوان یک بحران خاموش، نتیجه برداشت‌های بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و تراکم خاک است. حیدری با تشریح تفاوت میان فرونشست منطقه‌ای و پدیده‌هایی مانند فروچاله یا فروریزش، هشدار داد: زنگ خطر هم‌اکنون برای ۲۵۴ پهنه کشور از جمله تهران، اصفهان، مشهد و قزوین به صدا درآمده و دشت بهرمان کرمان نیز با نرخ نشست ۳۱ سانتی‌متر در سال، از حادترین نقاط جهان به شمار می‌رود. به گفته او، یکی از مهم‌ترین پیامدهای این پدیده، ایجاد «نشست غیریکنواخت» در زمین است؛ رخدادی که می‌تواند تعادل سازه‌ها را برهم بزند و موجب ترک‌خوردگی، تخریب تدریجی ساختمان‌ها و آسیب به زیرساخت‌های حیاتی شود.

وقتی زیرساخت‌های کشور در معرض تهدید قرار می‌گیرند

کارشناسان معتقدند فرونشست صرفاً یک مساله زمین‌شناسی نیست؛ بلکه مستقیماً اقتصاد، حمل‌ونقل، خدمات شهری و حتی امنیت ملی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. نشست نامتقارن زمین می‌تواند باعث آسیب به خطوط مترو، راه‌آهن، جاده‌ها، خطوط انتقال نفت، گاز و برق، شبکه‌های آب و فاضلاب و حتی فرودگاه‌ها شود. از سوی دیگر، وقوع این پدیده در مناطق شهری، هزینه‌های هنگفتی برای مقاوم‌سازی، تعمیر و بازسازی ساختمان‌ها به همراه خواهد داشت. به همین دلیل، متخصصان معتقدند مدیریت فرونشست تنها با اقدامات عمرانی امکان‌پذیر نیست و نیازمند اصلاح سیاست‌های کلان در حوزه منابع آب، کشاورزی و توسعه شهری است.

راهکارهای مهندسی برای کاهش خسارت

در گزارش ارایه‌شده توسط سازمان مشاور فنی و مهندسی شهرداری تهران، مجموعه‌ای از راهکارهای فنی برای کاهش آسیب‌پذیری سازه‌ها پیشنهاد شده است. از جمله مهم‌ترین این راهکارها می‌توان به اجرای فونداسیون‌های صلب، استفاده از شمع‌های عمیق و بهسازی بستر خاک اشاره کرد؛ اقداماتی که می‌تواند اثرات نشست‌های نامتقارن را تا حد زیادی کاهش دهد. در کنار این راهکارهای مهندسی، بررسی تجربه کشورهای موفق نیز بخش مهمی از این گزارش را تشکیل می‌داد.

تجربه توکیو و شانگهای

یکی از نکات قابل توجه این نشست، اشاره به تجربه شهرهایی مانند توکیو و شانگهای بود؛ شهرهایی که در گذشته با بحران شدید فرونشست روبرو بودند اما توانستند با مدیریت صحیح منابع آب، روند نشست زمین را کنترل کنند. بر اساس این گزارش، تزریق معکوس آبخوان‌ها، محدود کردن برداشت از سفره‌های زیرزمینی، اصلاح قوانین و نظارت مستمر بر منابع آب از جمله اقداماتی بوده که در این شهرها نتایج قابل توجهی به همراه داشته است. کارشناسان تأکید کردند که ایران نیز ناگزیر است با الگوبرداری از چنین تجربیاتی، مدیریت منابع آب را در اولویت قرار دهد.

۹۰ هزار کیلومتر مربع ایران درگیر فرونشست

سید طاها طباطبایی عقدا، دبیر کمیته فرونشست و رییس بخش ژئوتکنیک مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، نیز در این نشست تصویری گسترده‌تر از بحران ارایه کرد. او با اشاره به گزارش‌های علمی این مرکز گفت: بحران برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی، پدیده خطرناک فرونشست زمین را در پهنه‌ای به وسعت بیش از ۹۰ هزار کیلومتر مربع از اراضی کشور گسترش داده است. او ادامه داد: این رخداد زمین‌شناختی حاد، اکنون با ایجاد شکاف‌های عمیق، فروچاله‌های ناگهانی و نشست نامتقارن، پایداری سازه‌ها و زیرساخت‌های ملی را به‌طور جدی تهدید می‌کند. به گفته طباطبایی، مهار این بحران تنها با اقدامات همزمان در دو حوزه امکان‌پذیر است. دبیر کمیته فرونشست و رییس بخش ژئوتکنیک مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، تصریح کرد: مهار این وضعیت بحرانی نیازمند اقدامات فوری دوگانه، شامل کنترل دقیق منابع آبی و پیاده‌سازی پروژه‌های سازگاری زیربنایی است.

ارزیابی ایمنی شریان‌های حیاتی کشور

رییس بخش ژئوتکنیک مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی همچنین از آغاز برنامه‌های گسترده ارزیابی ایمنی زیرساخت‌ها خبر داد. او گفت: این مرکز بر اساس تکالیف قانونی مدیریت بحران، ارزیابی همه‌جانبه ایمنی شریان‌های حیاتی، برج‌های مسکونی و خطوط حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای را در دستور کار خود قرار داده است. طباطبایی افزود: با تدوین ضوابط سخت‌گیرانه مهندسی و دستورالعمل‌های فنی برای ساخت‌وسازهای جدید و همچنین مقاوم‌سازی فروریزش‌های شهری، تلاش می‌شود تا تاب‌آوری کلان‌شهرها و مناطق مسکونی در برابر مخاطرات این پدیده به حداکثر ممکن افزایش یابد.

تصاویر ماهواره‌ای، زنگ خطر را تأیید می‌کنند

معصومه آمیغ‌پی، مدیرکل نقشه‌برداری زمینی سازمان نقشه‌برداری کشور نیز با استناد به داده‌های ماهواره‌ای، گستردگی بحران را تشریح کرد. او گفت: برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی، این پدیده خطرناک را در پهنه‌ای به وسعت بیش از ۹۰ هزار کیلومتر مربع از اراضی کشور گسترش داده است. به گفته مدیرکل نقشه‌برداری زمینی سازمان نقشه‌برداری کشور، نتایج پردازش تصاویر رادار و ماهواره‌ای نشان می‌دهد که آثار فرونشست اکنون به زیرساخت‌های حیاتی کشور نیز رسیده است. آمیغ‌پی هشدار داد: این رخداد زمین‌شناختی حاد، اکنون با تحت تأثیر قرار دادن هزاران کیلومتر از خطوط ریلی، جاده‌ای و شریان‌های انتقال انرژی، پایداری سازه‌ها و زیرساخت‌های ملی را به‌طور جدی تهدید می‌کند. او راهکار مقابله با این وضعیت را چنین تشریح کرد: مهار این وضعیت بحرانی نیازمند اقدامات فوری دوگانه، شامل کنترل دقیق منابع آبی و ممنوعیت بارگذاری‌های جدید در این پهنه‌هاست.

نقش فناوری در پایش فرونشست

مدیرکل نقشه‌برداری زمینی سازمان نقشه‌برداری کشور همچنین از بهره‌گیری از فناوری‌های نوین برای پایش مستمر این پدیده خبر داد و گفت: این سازمان بر اساس تکالیف قانونی و با تکیه بر پردازش تصاویر ماهواره سنتینل-۱ و ایستگاه‌های ژئودتیکی، ارزیابی همه‌جانبه و پایش مداوم ایمنی شریان‌های حیاتی، بلوک‌های مسکونی و مراکز آموزشی را در دستور کار خود قرار داده است. او در پایان تأکید کرد: با بازنگری در قوانین فعلی، تدوین قوانین مستقل بازدارنده و دستورالعمل‌های فنی برای ساخت‌وسازهای جدید، تلاش می‌شود تا تاب‌آوری کلان‌شهرها و مناطق مسکونی در برابر مخاطرات این پدیده به حداکثر ممکن افزایش یابد.

عبور از هشدار به اقدام

جمع‌بندی اظهارات کارشناسان حاضر در این نشست نشان می‌دهد که فرونشست دیگر یک مساله آینده نیست، بلکه بحرانی است که هم‌اکنون در بخش بزرگی از کشور جریان دارد. گسترش این پدیده در ۲۵۴ پهنه، درگیر شدن بیش از ۹۰ هزار کیلومتر مربع از اراضی ایران، ثبت نرخ ۳۱ سانتی‌متری نشست سالانه در دشت بهرمان کرمان و تهدید زیرساخت‌های حیاتی، همگی بیانگر ضرورت تغییر رویکرد در مدیریت منابع آب و توسعه شهری است. کارشناسان بر این باورند که کنترل برداشت از آبخوان‌ها، اصلاح الگوی کشت، انسداد چاه‌های غیرمجاز، ممنوعیت توسعه در پهنه‌های پرخطر، تدوین مقررات سخت‌گیرانه ساختمانی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین پایش، مجموعه اقداماتی است که می‌تواند از تشدید این بحران جلوگیری کند. در غیر این صورت، «زلزله خاموش» فرونشست، بی‌آنکه لرزشی احساس شود، می‌تواند آرام‌آرام بنیان شهرها، زیرساخت‌ها و سرمایه‌های ملی را با تهدیدی جدی روبرو کند؛ تهدیدی که هزینه پیشگیری از آن، به‌مراتب کمتر از جبران خسارت‌های آینده خواهد بود.

ایرانشهر

کمیته ملی مسکن تشکیل می‌شود

رییس انجمن صنعت ساختمان از دستور رییس جمهوری برای تشکیل «کمیته ملی مسکن» خبر داد و اعلام کرد این کمیته ذیل شورای عالی مسکن و با حضور وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی، بخش خصوصی و تشکل‌های تخصصی فعالیت خواهد کرد تا تصمیمات لازم برای رفع موانع صنعت ساختمان با سرعت بیشتری اتخاذ شود. به گفته پژمان جوزی، تشکیل این کمیته در پی مکاتبه انجمن صنعت ساختمان با رییس جمهوری و با هدف ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های مختلف در حوزه مسکن دنبال شده است. وی با اشاره به پراکندگی مسوولیت‌ها میان وزارتخانه‌های تعاون، اقتصاد، نیرو، صمت و راه و شهرسازی، تأکید کرد حل بحران مسکن نیازمند یک ساختار ملی برای تصمیم‌گیری است. جوزی افزود پس از دستور رییس جمهوری، موضوع به معاون اول رییس جمهوری ارجاع شد و در جلسه‌ای با حضور نمایندگان دستگاه‌های مرتبط، تشکیل کمیته ملی مسکن به عنوان زیرمجموعه شورای عالی مسکن مورد توافق قرار گرفت. به گفته وی، پیشنهاد شده است مصوبات این کمیته از ضمانت اجرایی لازم برخوردار باشد تا روند رفع مشکلات صنعت ساختمان تسریع شود. رییس انجمن صنعت ساختمان همچنین از دو اقدام دیگر در حمایت از فعالان اقتصادی خبر داد؛ جلوگیری از مسدودسازی کامل حساب‌های بانکی بخش خصوصی و تدوین چارچوبی مشخص برای تقسیط بدهی‌های بیمه تأمین اجتماعی تا سقف ۳۶ ماه. وی این تصمیمات را گامی در جهت حمایت از تولید، اشتغال و رونق صنعت ساختمان دانست و بر ضرورت تداوم تصمیم‌گیری‌های سریع برای مدیریت بحران مسکن تأکید کرد.

فروش بلیت پروازهای اربعین از امروز آغاز می‌شود

سخنگوی سازمان هواپیمایی از آغاز فروش بلیت پروازهای اربعین برای بازه زمانی ۳۱ تیر تا ۱۶ مرداد، از امروز (چهارشنبه) خبر داد. مجید اخوان در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: براساس مصوبه ستاد اربعین صنعت هوایی کشوری، فروش بلیت پروازهای اربعین برای بازه زمانی ۳۱ تیر تا ۱۶ مرداد آغاز می‌شود. او افزود: سقف نرخ بلیت این پروازها برای تهران و نیمه غربی کشور ۱۲ میلیون تومان به صورت یک‌طرفه و برای خراسان و نیمه شرقی کشور نیز ۱۴ میلیون تومان به صورت یک‌طرفه است. سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری تصریح کرد: هرگونه فروش اجباری بلیت دوطرفه یا مشروط کردن فروش بلیت به خرید همزمان مسیر برگشت ممنوع است. او با اشاره به اینکه فروش بلیت به صورت گروهی بیش از ۹ نفر در این ایام ممنوع است، گفت: همچنین تمام قراردادهای چارتری بین ایرلاین‌ها و چارتر کنندگان نیز در این بازه زمانی ذکر شده ممنوع خواهد بود. اخوان گفت: نرخ بلیت برای مسافران بزرگسال و خردسال یکسان بوده و دریافت هرگونه مبلغ مازاد تحت هر عنوان ممنوع است.

بیش از ۷۰ نقطه از خطوط ریلی در پهنه‌های فرونشستی قرار دارند

رییس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی با اعلام اینکه بیش از ۷۰ نقطه از خطوط ریلی کشور در پهنه‌های دارای فرونشست قرار گرفته‌اند، گفت: پیش‌نویس «راهنمای مدیریت فرونشست در خطوط راه‌آهن» در حال تدوین است و این سند پس از نهایی شدن و دریافت نظرات کارشناسی، برای تصویب و انتشار به عنوان نشریه ملی به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارسال خواهد شد. به گزارش مهر، غزال راهب اظهار کرد: بر اساس بررسی‌های شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، علاوه بر قرار گرفتن بیش از ۷۰ نقطه از خطوط ریلی در مناطق فرونشستی، حدود ۳۰ مورد ترک‌خوردگی زمین نیز در مجاورت ریل‌ها شناسایی شده است. به گفته او، در برخی از نقاط بحرانی، عملیات اصلاحی و مقاوم‌سازی زیرساخت‌ها برای کاهش مخاطرات انجام شده است. راهب افزود: پیش‌نویس راهنمای مدیریت فرونشست در بخش ژئوتکنیک و زیرساخت مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی تدوین شده و هم‌اکنون برای دریافت نظرات تخصصی در اختیار صاحب‌نظران قرار دارد. پس از جمع‌بندی دیدگاه‌های کارشناسی و هماهنگی با شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل کشور، این سند برای تصویب نهایی به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارایه خواهد شد. رییس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی درباره محتوای این راهنما گفت: این سند ضوابط شناسایی پهنه‌های فرونشستی، ارزیابی میزان خسارت، پایش وضعیت خطوط ریلی و همچنین الزامات فنی مقاوم‌سازی مسیرهای در معرض خطر را در بر می‌گیرد و می‌تواند مبنای واحدی برای مدیریت این مخاطره در شبکه ریلی کشور باشد. راهب تأکید کرد تدوین این راهنما با هدف ارتقای ایمنی زیرساخت‌های ریلی، کاهش خسارت‌های ناشی از فرونشست زمین و ایجاد رویه‌ای یکپارچه برای پایش و نگهداری خطوط راه‌آهن انجام شده و پس از تصویب، به عنوان مرجع فنی در اختیار دستگاه‌های اجرایی قرار خواهد گرفت.

تاکید بر رعایت دستورالعمل حقوق مسافر در پروازهای اربعین

رییس سازمان هواپیمایی کشوری با تأکید بر ضرورت آمادگی کامل شرکت‌های هواپیمایی برای عملیات پروازی اربعین ۱۴۰۵، خواستار استفاده حداکثری از هواپیماهای پهن‌پیکر و اجرای د